

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-11-03

HSN 0906-0654

Handläggare:

Mats Ek

Yttrande över motion av Juan Carlos Cebrián (S) m.fl. om att inhämta kunskaper för en kompetenshöjning i syfte att förbättra vård och omsorg för äldre invandra- re

Ärendet

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Ärendet har beretts i Programberedning äldre och multisjuka 2010-11-20.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Motion 2009:19 konstaterar att äldre invandrare är en stor grupp i befolkningen, idag drygt 170 000 immigranter över 65 års ålder, med en prognos att öka.

Äldre relativt nyanlända invandrare har på grund av sin ålder relativt svårare att ställa om till den nya kulturen i Sverige. De har psykiska stressreaktioner och ohälsa, som skapar behov av vård och omsorg, och som skapar svårigheter i kommunikationen med vårdpersonal och leder till onödiga missförstånd och onödigt missnöje.

Stiftelsen Äldrecentrum har vetenskaplig kompetens i äldrefrågor och Transkulturellt centrum är ett viktigt kunskapscentrum inom transkulturell medicin och vana vid kompetensutveckling i dessa frågor.

Därmed skulle Stiftelsen Äldrecentrum insamla kunskaper om äldre invandrades vård- och omsorgsbehov och Transkulturellt Centrum utifrån

insamlade kunskaper ta fram ett kompetensutvecklingsprogram för sjukvårdspersonal.

Många prognoser tyder på att antalet relativt nyanlända invandrare över 65 års ålder kommer att öka i Stockholms län. SCB prognostiserar de närmaste 10 åren en stabil direktinvandring om mellan 400 och 500 individer över 65 års ålder till länet, vartill ska läggas att tidigare anlända uppnår dessa åldrar.

Det kan även fastslås att äldre invandrare vid yngre åldrar än inhemskt födda drabbas av åldrandets folksjukdomar som diabetes och hjärtkärlsjukdom.

I förvaltningens fortlöpande kontakter med vårdproducenter framkommer en efterfrågan av ökad kompetens i kulturellerade vårdfrågor för äldre. Behovet varierar i omfattning och typ mellan olika geografiska områden och olika vårdverksamheter.

Patientnämnden kan i sin statistik inte särskilja ärenden som gäller invandrare.

Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, SIOS, finner ärendet angeläget, med ökad kunskap i frågan och kompetenshöjning inom vården. SIOS anser att vårdpersonal har svårt att bli experter inom alla nationaliteter och kulturer. Man efterlyser en öppen och lyhörd attityd till behov och till att på olika sätt sprida lättillgänglig information (broschyrer, internet) på flertalet språk.

Socialstyrelsen har 2002 i projektet "Anhörig 300" gjort en enkätstudie rörande äldre iranier, s k "late-in-life-immigranter". Studien konstaterar bland dem dåliga kunskaper i svenska, isolering, kontakter framför allt med anhöriga, stor medicinsk vårdkonsumtion, men låg acceptans att ta emot omsorg, som i stället utfördes framför allt av deras barn, eller i andra hand, andra anhöriga.

Stiftelsen Äldrecentrum och Transkulturellt Centrum har lämplig kompetens för att utreda behov kompetensutveckling i vården och för att vid behov ta fram program för att förbättra vård och omsorg för äldre invandrare. För särskilda uppdrag av detta slag kan särskild finansiering utöver budget krävas.

Catarina Andersson Forsman

Olle Olofsson

MOTION
2009-06-04

Ankom
Stockholms läns landsting

2009-06-09

Dnr. 450906-0523

SjR 2009:19

Juan Carlos Cebrián

Motion från ~~Maria Hassan~~ (S) m.fl. om att inhämta kunskaper för en kompetenshöjning i syfte att förbättra vård och omsorg för äldre invandrare

Äldre invandrare utgör en stor grupp av den svenska befolkningen. Idag finns det cirka 170 800 immigranter som är 65+ år gamla, men deras antal beräknas att öka framöver.

Det är svårt att hantera begreppet "äldre invandrare". "Äldre" inom svensk vård och omsorg brukar numera inte betyda 65 år. Samtidens planering av vård och service för äldre är inriktad på personer över 80 år. Av lång erfarenhet vet man att personer mellan 65 år och 79 år sällan brukar efterfråga äldreomsorg. Om man i stället använde 80 år som lägsta gräns, skulle kategorin "äldre invandrare" genast bli mindre och andelen som nyss kommit till Sverige skulle bli mycket liten.

Äldre relativt nyanlända invandrare har på grund av sin höga ålder svårare att ställa om till en ny kultur. Psykiska stressreaktioner och ohälsa hos dessa människor skapar behov av särskild vård och omsorg. Äldre invandrare upplever ofta att de har svårt att kommunicera med vårdpersonalen och att de inte får tillräckligt med information om hur vården fungerar i Sverige. Detta leder vidare till missförstånd och missnöje med svenska läkare och sjuksköterskor, trots att de uppfattas som mycket snälla, vänliga och hjälpsamma. Mötet mellan människor från olika kulturer ställer särskilda krav på kvalitet och kompetens inom alla vårdyrken på grund av att kulturskillnaderna är ganska stora.

Transkulturellt Centrum hos Stockholms läns landstings är ett viktigt kunskapscentrum inom transkulturell psykiatri och hälso- och sjukvård för asylsökande och flyktingar. Transkulturellt Centrum bidrar till hälso- och sjukvårdspersonalens kompetensutveckling i kulturmötesfrågor och frågor kring migration och flyktingskap, däremot är kunskaper om äldre invandrare ganska begränsade. I arbetet med att insamla kunskaper och erfarenheter är Stiftelsen Äldrecentrum troligen landets bästa kunskapskälla.

Stiftelsen Äldrecentrum har genom sitt tvärvetenskapliga perspektiv en unik kompetens i äldrefrågor. I syfte att se till att äldre invandrades vård- och omsorgsbehov

inom sjukvården tillgodoses på ett bättre sätt så föreslår vi nedanstående kunskaps- och kompetensutvecklingsinsatser.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

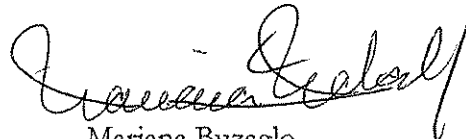
att ge Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta initiativ till att Stiftelsen Äldrecentrum insamlar kunskaper om äldre invandrades vård- och omsorgsbehov

att utifrån insamlade kunskaper ge Trankulturellt Centrum i uppdrag att ta fram ett kompetensutvecklingsprogram för personal inom sjukvården.

Stockholm den 4 juni 2009

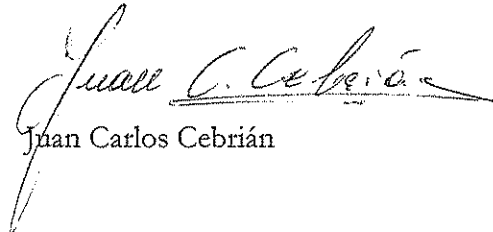
Maria Hassan

Mariana Buzaglo

Janet Mackegård

Juan Carlos Cebrián